

Поштове заплачено гуртом.
Opłatę pocztową opłacono guraltem

Наше Лемко

РІК III.

Ч. 13 (61).

Львів, 1-го липня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 3. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Члени Апостольства Молитви.

Це Братство зреорганізував Впр. о. Іван Тилизський, по двох роках нечлнності в парохії Матієва, в Новосандеччині. Сидить зправа Впр. о. Іван Тилизський, зліва Впр. о. Василь Хробак, поміж ревнительками М. Сметана, Гамбальова та другі невісти й дівчата з Матієвої, Складистого, Ростічок і Чачова, всі ревно віддані службі Божій.

За організацію жіноцтва.

Всі радіємо, що наші села на Лемківщині не устають в освітній праці. Лемківщина добуває на народньому полі щораз кращі осяги. Але ця праця й осяги не представляють такої величі, як у других українських землях. Бо на Лемківщині немає організації народніх сил.

Зайдім до першого кращого Клуба Молоді, або до читальні „Просвіта“ — та що тут бачимо? Читають, працюють, але самі мушціни. А де наші сестри, матері й все жіноцтво? Невже-ж їх не обов'язує освітня праця та організаційна лучба? Тут саме джерело нашої слабосильності.

Знаємо, що мати виховує дітей,

вона вціплює в їхні душі перші перлини виховних прикмет. Мати є цілим світом для дитини. Від своєї матери дитина вчиться говорити і Богу молитись, тут вона дізнає перших втіх і болів і бере участь в родинних веселих і сумних нагодах.

Уладження дому, щоденний спосіб життя, звичаї й обичаї, чесноти родинні бувають предметом думок, почувань і бажань дитини; вони виповнюють її душу, та лишають нестертий слід на ціле життя. Домове виховання є основою цілого виховання. Воно веде до ціли, але тільки тоді, коли родичі самі добрими виховниками. Родина кладе основи всім домовим і громадським чеснотам; вона плекає почування о-

ОПОВІСТКА.

З огляду на Перший Великий Український Зїзд Лемків в Америці та Загальний Збір „Просвіти“ у Львові, це число виходить збільшене.

бовязку та призвичаює до правильної діяльності і ладу.

А на чімже душа дитини може гарніше розвинути, як не на народнім ґрунті, на любові до рідного народу й до рідної землі — на щирій охоті жити з народом для народньої справи та її долі?

Тому саме — наше жіноцтво на Лемківщині — вже з природи річи дуже побожне, ошадне й працювисте, може принести великі користи собі й нашому народові у творчій народній діяльності. Та, щоб наші сестри, всі жінки й матері також були причетні на шляху піднесення й поведіння організаційної — освітньої праці — треба їх усі — поголовно згуртувати в існуючих вже читальнях „Просвіти“, кружках „Рідної Школи“, „Сільського Господаря“. Де знову немає ще просвітньої установи або товариства, треба подбати про його основання — аж до успіху.

Шойно тоді наші сестри, матері на Лемківщині, як стануть у першу чергу членами „Просвіти“, будуть самі набиратися того цінного знання, відтак зможуть навчати дітей минувшини українського народу, показати, що в тій минувшині доброго — що злого, за що треба рідний нарід любити й як його любити та до чого прямувати.

Лише в цей спосіб найдемо, вмілий підхід і ліки на наше незавидне положення — та створимо дійсну народню всеукраїнську організацію.

Анна Тарновичева.

Перший Лемківський Конгрес в Америці.

В Українськiм Народнiм Домi, при 849. Н. Френклiн, Ст., у Фiлядельфiї вiдбувся в суботу, 6. червня ц. р. **Перший Конгрес Українцiв-Лемкiв в Америцi.**

На цей Зiзд, важний в iсторiї Українського Народу, зокрема для великої та чисельної Лемкiвської Емiграцiї за океаном прибули всi делегати й представники всiх Комiтетiв Оборони Лемкiвщини з рiжних мiст Злучених Держав Пiвн. Америки.

Зiзд вiдкрив Голова Першого Комiтету Оборони Лемкiвщини, громадянин Василь Левчик з Елiзабет, точно в годинi 10-тiй рано, короткою промовою, в якiй Голова Комiтетiв рiчево й змiстовно з'ясував важнiсть Конгресу, його цiль та завдання: провiрити й передумати всi справи, що зв'язанi з Лемкiвщиною, начеркнути пляни на майбутнє, як найкраще охоронити Братiв Лемкiв в Америцi й Старому Краю перед заливом чужих сил — та як рятувати їх для рiдного Українського Народу. Пiсля вибору Комiсiї переведено вибiр Конгресової Президiї, в склад якiй увiйшли громадяни: Дмитро Капiтула як голова, Петро Ікалович і Душник, як секретарi. Гр. Капiтула сам провiдив цiлому Конгресовi.

По вiдчитаннi протоколу, голова Конгресу передав всiм Зiбраним Громадянам, Вiдпоручникам Українських Нацiональних Товариств та Органiзацiй і Гостям ширi привiти письменно зi Старого Краю, мiж iншим вiд „Просвiти“ та Редакцiї „Нашого Лемка“ у Львовi, телеграфiчнi, а також приватнi представники кiлькох Українських Установ передали усно Зiздовi привiтання.

Вiдтак по звiгах головних урядовцiв Комiтетiв, Контрольної Комiсiї та по дискусiї над звiтами, Василь Тиханич, з Фiлядельфiї, виголосив реферат про Українцiв-Лемкiв в Америцi, висказуючи погляд в наміченню шляху, яким треба ступати Українцям з Лемкiвщини в Америцi, щоб не бути далi знярядям у руках рiжних московських агентiв, але стояти в рядах тих, що готовi на вську жертву, щоб Лемкiвщина була наша, та щоб Лемки держались одної великої Української Родини. Опiсля Михайло Дудра, уродженець Лемкiвщини з села Гладишева, коло Горлиць, представив у подробицях положення та вiдродження Лемкiвщини пiд сучасну пору. Найважнiшим завданням цього Конгресу буде ухвалити вiд-

повiднi пляни щодо zorganizування допомоги Старому Краевi, як також культурно-просвiтньої та загально освiдомлюючої працi тут на мiсцi, серед лемкiвської емiграцiї. Завдання безсумнiвно важнi та велике. Виконати можна його тiльки zorganizовано та обiєднано. Лемки, як частина великого Українського Народу, не зiстають позаду, але йдуть вперед, разом з ним. — Даймо доказ, що вмиємо постояти за себе та за свої права, що вмиємо працювати для своєї справи. Найкращою нагодою провiрити наші сили — це якраз сьогодишнiй Конгрес. Вiн ясно викаже, чи й наскiльки Лемки здiбнi до працi над

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

„Нашого Лемка“ прислали: Впреосв. Кир Никита Будка, Гр. Кат. Єпископ у Львовi 30 зл. як непринятний гонорар вiд Вп. Д-ра Маркiяна Дзеровича, Впреосв. Кир Іван Бучко як добровiльна пiдомога 2 зл. Хто черговий?

Недокинчений дiм Сестер Служебниць в Залужi-Вiйське.

ПРОСВIТЯНСЬКI ОРГАНIЗАЦIЇ В ГАЛИЧИНI.

У Львовi вiдбувся загальний зiзд просвiт'янських представникiв з цiлої Галичини. Зi звiдомлень про дiяльнiсть „Просвiти“ дiзнаємось, що в сучасну пору в Галичинi є 82 повiтовi фiлiї і 3071 читалень з 275 тисячами членiв. При читальнях є 2049 театральних гурткiв, 1086 співацьких гурткiв, 411 самоосвiтних гурткiв, 124 орхестр. 1251 читалень мають власнi доми, 50 читалень будує доми, а до 600 читалень пригiтовляються до будови. Вартiсть всього майна читалень і фiлiїв оцiнено на 7 і пiв мiлiона зол. При читальнях є 2915 книгозбiрень, а в них 580 тисяч книжок і 6440 часописiв. Працею просвiт'янських органiзацiй керує 50 повiтових iнструкторiв та iнструктори при головнiм Т-вi у Львовi.

НЕ ХОДИТЬ ДО КОРШМИ — АЛЕ ЙДИТЬ ДО ЧИТАЛЬНИ!

собою. Вiн дотичить нашої найближчої, рiдної землi та найдорожчої нам справи рятувати наших найближчих братiв. Ми не заведемо надiї наших братiв у Старiм Краю!

Вiдтак вiдчитано й прийнято статут органiзацiї та резолюцiї, що мали були проголошенi в пресi.

Вибрано новий уряд у складi: **Василь Левчик, голова; Дмитро Капiтула, заступник голови; Петро Ікалович, фiнансовий секретар; Андрiй Смит, рекордовий секретар; Іван Борисевич, скарбник.**

Вiдспiванням нацiонального гимну закiнчено перший великий Лемкiвський Збiр в Америцi.

Вiд Редакцiї: Ближчi подробицi про деякi справи подамо в чергових числах.

ЗВИДЖУЙМО НАШI ГОРИ.

Дня 7. VI. ц. р. свiдома молодь з пiд'яворинських сiл, з Угриня, Нової Веси, Лоського, Розтоки Великої, Ястрябика, Злоцького і Шавника урядили собi прогульку на гору Яворину (1116 м. високу).

Розвеселилось яворинське пасмо вiд гамону гарно виконаних народних пiсень. — Хори зi Злоцького і Лоського спiвали на перехiну. Давно, давно не бачила старенька Яворина так гарно вишиваних блюзок, сорочок, фартухiв. І давно не бачила тiльки молодi у такiй згодi як тепер.

Весело забавлялись усi, однак недовго, бо холодний вiтер зганяв наших прогульковцiв у затишнi мiсця й домiв.

Весело з пiсню на устах вертали прогульковцi вечором домiв.

Старшi, почувши гомiн пiснi, вистоявали коло хат і згадували своi молодi лiта. — Не одному старикови жаль стало минулих молодих лiт.

Похвала належить цим прогульковцям, що у так гарний спiсiб використали вiльний вiд працi час.

Лемко.

Разом заспiваймо!

Ганусi Туп'якiвнiй

Люба наша краiно,
Як мати дорога, Лемкiвщино.
Дзвiнкi пiснi линуть лугами,
Гей, гей з бiлої хатини.

Спiвай Ганусю весело,
Хай Твiй голосочок плизе у село:
Про батькiв наших, про славу —
Якщо рада й я поможу:

Разом заспiваймо про народ,
Про Україну — на честь Божу
Згадаймо наших лицарiв;
Лемкiвщинi не щадiм красних слiв!

Теодор Яворський.

Замовляйте й всім поручайте

„ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ ЛЕМКІВЩИНИ“,
що має 288 сторінок друку, 3 карти та 125 ілюстрацій — в ціні три зл.
за один примірник — для закордону 1 ам. долар або рівновартість

я „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ“
також з ілюстраціями на 68 сторінках друку — в ціні за один примірник
50 гр. — Замовлення слати до Адміністрації „Наш Лемко“, Львів, Зімо-
ровича 3. — На поштову оплату долучити 50 грошів.

Україна за далекими морями.

Немає, здається, ні одної родини на Лемківщині, що не мала б когось близького, кривого в Новім Світі, в Америці, Аргентині, Уругваю, або в Канаді.

До війни між обома світами був тісний зв'язок. Що року багато людей виїздило з села тамтуди та не один вертав звідтам з грішми знову до рідного села. Та одні другим розказували, як живе рідне село, як живуть його односельчани по тамтій бій Океану (океан, це безмежне море, яке розділює дві частини світа: Америку й Європу). Війна перервала ці зв'язки. Цілі п'ять років не приходила ніяка вістка з рідного села до Нового Світу і навідворот. А по війні зв'язки трохи відновились, та не надовго. Бо Америка припинила мандрівку народів з Європи до себе та з Америки вже ніхто не мав охоти вертати. Наші брати, що виїхали за море ще перед війною ніколи не забувають про рідне село та про рідну Лемківщину.

На доказ цього наводимо частину з листа нашого передплатника Михайла Мадараша з Канади, де він у вступі вітається з нами і пише, що він уродився в селі Одрехова, сянницького повіту, а до Америки виїхав ще далеко перед війною.

„До 1905 р. я жив в Америці, а від того року переїхав на стало до Канади, де вже 30 літ живу зі своєю родиною в Брант Форд. Мені дуже мило почитати про мої рідні сторони в українській газетці „Наш Лемко“, яку я вже другий рік передплачую. Та хоч туг у Канаді маємо багато українських народніх часописів, однак я найбільше вдоволений з „Нашого Лемка“. Щиро дякую „Нашому Лемкові“, що ревно боронить нашу греко-католицьку Церкву перед кацапами, різними Іванами і большевиками. Та й в нас у Канаді багато такого

сміття. У марті 1935 р. кацапи ту-тешні хотіли нам відібрати нашу греко-католицьку церкву і зробити з неї кацапську. Але ми Українці Лемки і Подоляки збудували нашу святу церковцю ще в 1916 році під кермою тодішнього нашого Дорогого греко-католицького Архипастира **Єпископа Никити Будки**, що тоді перебував у Канаді та вів богоугодну апостольську працю серед Українців-Лемків і других з Галичини. Мирно жилося нам при нашій Церкві, але в 1935 р. московські провідисвіти вхопили ключі від нашої церкви і сали (галі) та проголосили кацапську церкву. Тоді ми Українці-Лемки з Одрехової і Синева подали до головного суду в Торонті скаргу за відданням нам нашої церкви. І дійсно канадійський суд, опираючися на справедливості (Англіїці дуже точні та справедливі!) наказав кацапам віддати нам ключі й церкву. Отже в нас Українців єсть віра і Церков, а в кацапів одна жінка в краю, а друга в Канаді; Лемки ходять собі до Божого Дому до церкви, а кацапи заглядають здалека. Але цим ніхто не гішиться, бо всі ми Українці бажаємо собі взаємної згоди, тоді б ніякі чуда ані дива не могли нам пошкодити.

— Не плюй — каже пословиця — у криницю, бо часом тобі припадєсть з неї води пити.

Здоров'ю Редакцію „Нашого Лемка“ щиро М. Мадараш, Українець з Лемківщини в Канаді.

Від Редакції: Славно наші Брати, що в першій черзі горнетесь до рідної греко-католицької церкви та хоч так довго живете за морем, памятаєте про Рідні Сторони. Гордимось Вами — бо наша Батьківщина має гідних синів! Шлемо Вам Всім якнайкращі бажання. Хай наші слова кріплять даліше Ваші серця й нагадують рідні хати.

— 0 —

Географічний словник.

На загальне бажання всіх наших читачів продовжаємо сторінку „Пізнаваймо рідну землю“.

Боднарка, українське село коло Липинок, у Горличчині, з церквою Покр. Пр. Богор. збудованою 1900 р., знане вже в 1595 р. (недруковані документи з 25. V. 1595 р., що вказують на Федора Микулича, який найбільше причинився до розбудови та впорядкування села). Українців у селі поперх 750. До залізничі в Лібущі 11 км., пошта в Липинках 7 км.

Белхівка, потік, бере початки з північного боку гори „Дзядів Верх“ (647 м.), в селі Белхівка, плине на північ до Збоївськ, прибираючи з правого берега **Ратнавку**, поза збоївськими болонями зв. **Модрою** (потік Модрий) пливе через село **Просік**, лучиться з правого боку з **Небещанським** потоком і по 9 км. бігу на північ, вливається з правого берега до **Сянїчка** притоки Сяну, що в селі **Трепча** лучиться з Сяновими водами.

Бендюга — Бендюха, потік в селі Бахір, коло Дубецька, випливає на північному промежжі, з гори прозваної „Вороблик“ (417 м.), вливається просто до Сяну.

Береска, потік у селі Горішні Береги, збирає води з кількох джерел, пливе через село **Насічну**, дочерне Царинського, відтак через **Дверник**, прибираючи з обох сторін короткі лісні потічки та по 2 милевім бігу вливається до Сяну з лівого берега напроти присілка **Дверничка** (зівсяна рілля).

Берестівка, потічок в селі Бересть — у Грибівщині — випливає з горбовин **„Пасічки“** (785 м.) на межі села Берестя, Крижівки та Новоївеси; плине на північний схід, прибираючи з правого берега потічок **Саніківку**, вливається до **Перунки**, притоки Білої Дунаецької.

Березів, на західній межі українських осель, засноване в 1359, стає містом в 1413 р.

Бонарїака, річка випливає з північно-західної часті села Бонарївка, на полудне від **Годівського ліса**, плине на схід через Бонарївку, завертаючи на півн.схід до села **Жизнової** та вливається до **Стобниці**, притоки Вислока. Довжина ріки 1 миля; вона прибирає з обох берегів багато потічків, що випливають з **Горішньої Кичури** (518 м.) і з лісистих горбовин Липчанки.

Шераз просимо всі листи і гроші висилати тільки на адресу: „Наш Лемко“, Львів, Зіморевича 3, гроші посилати розрахунковими переказами ч. 141.

Горять в часі пожежі не тільки будинки, але й дорогі господарські знаряди, хатня обстановка і т. п., тому мусите забезпечити від огню також свій мертвий і живий інвентар на повну вартість в одинокому українському

Т-ві взаїмних обезпечень

„Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

1934. до Палестини прибуло 44.143 жидів, а в 1933. р. з самої Німеччини приїхало до Палестини на сталій побут 30 тисяч жидів.

Окрали церкву в селі Синеві к. Римадова невідомі злочинці; залізною штангою виважили входові двері та забрали з церкви білизну і 7.50 зл. Люди здогадуються, що це зробили якісь жидівсько-більшевицькі батяри, бо далекий злодій був би закрвав вартісніші річі. Цікаве, де була тоді громадська варта?

Потреба української пекарні в Сяноці. Доколичні села домагаються, щоб у Сяноці розбудувати свою кооперативну пекарню, де находити би працю українські пекарі (знаємо, що такі є на Лемківщині — от хочби Степан Серединський з Улюча!), бо така кооперативна пекарня буде розвиватися дуже успішно в Сяноці та наші господарі й міщанство не мусять би їсти та купувати жидівського хліба. Варто про це подумати.

Чудо з хрестом. Коло старої церкви в Улючі над Сяном, на так званім „Дубнику“ поставив хтось великий хрест на пам'ятку Українським Героям у визвольних змаганнях. Але вже другого дня Зелених Свят люди, що шли до церкви, бачили цей хрест коло громадської канцелярії. Яким способом він там дістався, про це ніхто не знає. За те всі знають, що поліція переводила слідство в цій справі.

З любови до могили. В містечку Волосяк Тирява господиня Юлія Ясінька найшла собі дорадника, бо її муж виїхав до Франції на заробіток, щоб полішити свою долю. Та не довго її цей „найденний“ розраджував, бо коли недавно пішли об'єднані разом за село на прохід, там її любовник убив. Ясінька лишила трое малих дітей, а дорадник сидить в тюрмі в Сяноці та чекає присуду.

Ще одна сметанкова відбірня на Лемківщині, заложена в червні ц. р. в селі Королівський Вороблик, під назвою „Сметанкова Станиця Сяницької Районової Молочарні Матросоюза“. Славно Воробличани!

Українці є й над Вислою. Люди, що їхали принагідно 15. травня го-стинцем в пулавським повіті недалеко Висли, чули, як новобранці, що верталися від бранки в Пулавах до своїх сіл в околиці Висли, співали українські пісні, м. ін. „Реве та стогне“, „Ой, не ходи Грицю“ й інші. Це знак, що і в тих селах над Вислою живуть свідомі українці.

ЛЕМКІВСЬКЕ КІНО.

Брудершафт.

У Висовій, п. Горлиці, по перенесенню учителя Батюка під Бохино, назначено упр. школи „руско-го“ Полошиневича Юрка. Вибір був дуже добрий, він чоловік товариський, вміє заходитися з людьми, має широкі знайомства, а з „зеленяками“, навіть говорить собі так просто: „ти Юрку!“ — А що, Войтусь? —

Дводенний курс на дипломованих лемків.

Кажуть, що Трохановський приготував на вакації для учительства горлицької округи „курс еника лемковського“. Двудньови курс.

Минулого року на лемківських селах переважно діставали посаду такі учителі, що мали від Трохановського „диплом“ і ноту на свідоцтві з „лемковського“. А тепер такі свідоцтва вже всі дістануть. Трохановський має досвід в тих дводенних курсах (в Криниць, або Н. Санчі!), а з курсантами мало клопоту. Попросту: конь — кон, овця — овця, пісклента — пісклята. Точно так, як в „лемківськїм букварі“.

О. Полянський не тратить надії...

Справа наслідника Ап. Адміністрації ще дальше актуальна. Щось робиться.

В дні 18. червня ц. р. вечером нагло приїхав тут, до Криниць Др. Сьокало з Горлиць, а вчас рано 19. червня сам о. Полянський І. автом...

Якась справа нагла.

О. Полянський їздить, дуже їздить, навіть за дуже їздить...

Обіжник Ап. Адміністрації.

О. Полянський розіслав обіжник до урядів парохіяльних проти делегацій, депутацій до Римадова, бо не личить з гідністю священика, щоби в його справі ургували якісь гурти вірних даної парохії.

Священикови не випадає просити, кланятися...

„Рускій“ адвокат.

В горлицького „руско-го“ адвоката Дра В. Сьокала конципіентом є чужинець-жид, що української мови, чи лемківського говору цілком не знає.

Не дивниця! На Лемківщині вже стільки жидів, що ще один в Дра Сьокала, головного філяра „Лемко-Союза“ — то капля в море, дрібниця. Що то кому шкодить?! І так останки „руських“ правників практикують у чужинців (прим. мгр. Дуркот).

Склад

Народної Торговлі в Сяноці

поручає

членам, кооперативам і приватним купцям

споживчі й кольоніальні товари, насіння господарських рослин і трав.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗІЗД В АМЕРИЦІ

відбувся недавно в Пітсбурзі, в Злучених Державах Північної Америки. На цей зізд української католицької молоді при участі 600 осіб прибув єпископ Преосв. Константин Богачевський і виголосив гарячу промову. Зізд прийняв чотири ухвали, в яких заявив, що громадська діяльність Українців може спиратися тільки на християнських основах і засадах у тісних взаєминах і співпрацю з українською католицькою Церквою. Зізд висловив надію, що швидко воскресне вільна незалежна Українська Держава на руїнах теперішнього большевизму.

ВЕСІЛЬНА СМІХОВИНКА.

Передрук з книжки: „Українське Весілля на Лемківщині“.

Двох приятелів ревних в серцю й мові — зішлися раз в ярмак святочній в Бабові. А привітавші, як ся чоловік з чоловіком так часто не сходіт —

еден другому рече, як то по звичаю: як ся ти поводит любій приятелю?

— Оженіт ем ся.

— То добрі, Богу хвала.

— Не добрі, бо з ней єсть велька нездара.

— То зьлі.

— Та неконче зьлі, бо з довгом ся мі злекшало. Бо во вянї з ньом взя-ем пінязі немало.

— Та добрі.

— Ой ні, бо за вяно, штомі далі, накупілем увец, то мі вшиткі поздыхали.

— Та не конче зьлі, бо за скору і вовну достал ем пінязі міхиріну повну.

— То добрі.

— А де там добрі до марніка, кед ся мі інша випроваділа штука. Дім ем собі купіл, викінчів, визлотіл, перун тріс до него й обернул в попіл.

— О, то зьлі.

— Не дам, добрі мі з тим громом, бо оген спаліл жєну wraz з домом. (66 стор).

Загальні Збори Т-ва „Просвіта“.

У четвер 11. червня ц. р. відбулися у Львові ділові Загальні Збори Товариства „Просвіта“. Загальні Збори відкрив голова проф. Іван Брик, привітав прийвних 414 відпоручників, 16 гостей, 9 представників преси, відчитав довгий список померших членів, яких пам'ять присутні вшанували повстанням з місць.

На Збори приїхав з Лемківщини Др. Василь Блавацький, голова Філії „Просвіта“ сянницької округи.

Президію Загальних Зборів творять: голова проф. І. Брик та заступник голови посол Василь Мудрий. Голова покликав на секретарів: п-ю К. Мизюкову з Белза і ред. Юліяна Тарновича зі Львова.

Опісля директор Семен Магалаєс відчитав правильник нарад, який присутні одноголосно прийняли.

З черги секретар Микола Дужий подав доповнення до обширного звітномлення з діяльності Виділу Товариства „Просвіта“ за час від 1. січня 1933 р. до 31. грудня 1935 р., що появилася окремою книжкою. На 3.071 читалень „Просвіти“ основано у звітному часі 134 читальні так, що приблизно що 8 днів осноровувано одну читальню. За той час перестало існувати 45 читалень і сюди слід зачислити порозв'язувані читальні на Лемківщині, головню всі читальні в окрузі Філії „Просвіти“ в Новому Санчі. На оснування 49 читалень не можна було добитися дозволу від влади. На Лемківщині є тепер 67 читалень і нічної на північно-західних українських землях. У звітному часі прибуло 50 тисяч нових членів у читальнях так, що тепер по читальнях „Просвіти“ працює 275.324 активних членів (між ними 205 тисяч 981 мужчин і 65 тисяч 714 жінок), які творять 15 відсотків дорослого українського населення в Галичині.

Дальше Загальні Збори під чинством оплески ухвалили привіт нашим братам за Збручем, які караються у важкій неволі під польським ярмом і тим, які з незалежних від себе причин не могли явитися на Зборах Товариства. Крім того на Збори надіслало привіт Українське Протияльгогольне і Протинікотинне Т-во „Відродження“, який відчитано також під голосні оплески присутніх, що на внесок самих делегатів стрималися всі від курення на салі.

Потім редактор Михайло Таранько представив краснорічиво матеріяльне положення Т-ва за зві-

товий час, завзиваючи несовісних довжників до скорого вирівнання своїх зобов'язань.

По виборі Комісії Матки виявилася гаряча дискусія, в якій забиравало голос 36 осіб. Слід підчеркнути слова редактора Василя Глібовицького, що в „Просвіті можна говорити лише про християнсько-національний світогляд, бо лише такої України ми хочемо! (Голосні оплески).

Дуже важні також висновки других бесідників, щоби плекати тверді характери, уряджувати по селах концерти, яким можна будити національну свідомість у масах, щоб у просвітянських організаціях необхідно повести протияльгогольну і протинікотинну акцію, організувати жінок як членів „Просвіти“, протиставитися комуністичним і

москвофільським затіям на всіх українських землях.

Опісля Загальні Збори вибрали одноголосно Головою Т-ва „Просвіта“ професора д-ра Івана Брика.

Вкінці по виборі 11 членів до Головного Виділу, заступників та членів Контрольної Комісії, як рівнож привітом Філії „Просвіти“ у Харбіні (Азії) і на Далекому Сході, на Закарпатті, Буковині, в Америці, Канаді, Аргентині, Бразилії — та на інших землях за кордоном, де живуть наші Брати Українці — Загальні Збори закінчилися в год. 6. вечором відспіванням національного гимну.

З цього звіту бачимо, що лише „Просвіта“ дає нам правдиву культуру, тому всі вписуємося в члени цього правдиво українського осередка освітньої праці. Не сміє бути ані одного Українця на Лемківщині, що не був би членом „Просвіти“.

Важне для Ампаторських Гуртків на Лемківщині.

Вже від довшого часу дається відчувати нашим Ампаторським Гурткам дошкульний брак сценічних і театральних приборів, як: всілякі вбрання, прибори до характеристики і т. п.

Певно, що тепер тяжкі часи, та що поодинокі села не можуть собі дозволити на власні прибори, а виставлення в чужих виставках (українських нема) коштує багато (50 сот. „від штуки“).

Тому краще буде заложити в кожному осередньому селі кожної округи спільну, кооперативну виставку, де за малою оплатою для членів безплатно) можна буде позичати всілякі прибори до представлень. Такі кооперативні виставки треба оснувати при кожній Філії „Просвіта“, як також у більших переїздових селах; приєднувати „Просвіті“ поголовно всіх українців на Лемківщині в члени, бо чим більше буде членів „Просвіти“ — тим краща буде організаційна

сітка та цим самим успішна освітня робота на місцях. Цей справи не сміємо занедбувати!

І вже пишуть нам з Риманівщини, що таку кооперативну виставку засновують для риманівської округи в селі Босько (це проєкт Михайла Проця з Боська) — тимбільше, що Босько при залізниці, а по друге, що там уже є дещо театральних приборів. Ампаторський Гурток з Вороблика Кор. дає в Боську виставу „Турецьких Старостів“ і „Семе не кради“ з призначенням цілого чистого доходу на повищу цілю.

Також наш співробітник Степан Вархоляк з Кор. Вороблика дуже розумно радить, щоб у цій справі всі провідники, або директори тощо, режисери Ампаторських Гуртків прислали свої спостереження та заінтересування на місцях, бо наша трибуна „Наш Лемко“ не буде жалувати за місцем, щоб такі справи всебічно насвітлювати.

ДОБРИЙ ПРИМІР.

В сиропустну неділю 23. лютого ц. р. зібралася кількох мужчин (курців) в одного господаря в Ждині та постановили не курити тютюну через цілий великий піст аж до Великодня.

Опісля в 3 тижні оповідав мені про це один з них, женатий вже чоловік, що тепер має ліпший смак до їдженя, немає чого йти до жиди, має багато часу, тож бере книжку чи газету й читає. Зайшов раз до skleпу та жидки до його

кажуть: чому ви до нас мало ходите? а чому ви не курите, воно не один так пробував та не видержав. Хотіли чествувати папіроскою. Але він сказав рішучо: давай 100 золотих чи закурю, пхай ніж у горло, — також не курю. Запримітив також по собі, що чується міцніший, не несе останній грош чи яйце до жиди, а жінка дуже вдоволена подасть нераз щось ліпше зісти і тішитися своїм чоловіком.

У свята зійшлися другий раз та рішили на дальше не курити. Т. Е.

Черговий Зїзд представників Українських Обласних Музеїв у Сяноці.

Святочні хвилини переживало сяніцьке громадянство в днях 31. травня та 1. червня. Зїхалися там у музеї „Лемківщина“ представники наших столичних та обласних музеїв, щоб представити виследи своєї праці за минулий рік та нарадитися над напрямками дальшої праці.

На зїзд прибули: д-р Драган (Львів), д-р Кобільник, інж. Кордуба, проф. Орловський (Самбір), д-р Фільц та проф. Пронь (Яворів), м-р Бартків (Стрий), проф. О. Кульчицька та д-р Шпитковський (Перемишль), Савчак (Рава Руська), та д-р Коковський (Бережани).

Зїзд відкрив голова сяніцького музею проф. Л. Гец, а потім представники під проводом голови Комітету Українських Обласних Музеїв д-ра Кобільника приступила до складання звітів та нарад над дальшою працею музеїв.

Із звітів, що їх складали представники поодиноких музеїв, видно, що вважаючи на різні перепони, праця в музеях йде, збірки збільшуються, росте зацікавлення серед громадянства. Деякі музеї влаштували вже, або влаштують в найближчих часах виставки своїх експонатів. Інші знову (Бойківщина, Лемківщина) можуть дійсно почванитися чудовими впрост експонатами церковного мистецтва, ще інші мають дуже гарно розвинені етнографічні відділи. Як головну напрямну праці поставили собі наші обласні музеї завдання: етнографію та історичні пам'ятки, особливо недавно-минулого та опрацювання призирианих матеріалів.

По довгих та вичерпуючих нарадах, у яких забирали слово всі делегати, висказуючи свої цінні думки та поради, прийнято всі внесення членів, що до майбутніх напрямів праці, а ще на внесення д-ра Коковського рішено висказати прилюдну подяку всім тим, хто працює для музеїв, а особливо селянству та міщанству, що в багатьох случаях горнеться до праці в музеях.

По нарадах відчитав в салі Народного Дому д-р Франц Коковський реферат п. н. „Над джерелами Ослави“ — нарис матеріальної культури на сумежжі Бойківщини та Лемківщини. Публика в числі приблизно 80 осіб прислухувалася з цікавістю та заінтересуванням рефератові.

Перший день зїзду закінчила спільна вечеря представників музеїв та представників сяніцького громадянства.

Дня 1. червня відбули представники музеїв та деякі члени сяніцького громадянства наукову прогульку до замчища на Мимоні побіч Боська, де оглянули рештки

мурів старого замчища, а для музею „Лемківщини“ зїбрали старовинні предмети, що походять з розкопок на терені того замчища.

Загальне вражіння дуже корисне, а для Лемківщини такі зїзди були б побажані як найчастіше. Фр.

Зїзд представників українських обласних музеїв у Сяноці. В першому ряді з долини зліва стоять: Кобринський, Гец, Кобільник, Шпитковський, Букатович; в другому ряді: Кордуба, Пронь, Коковський, Драган, Кульчицька, Фільц; в третьому ряді: Бартків, Флюнт, Савчак, о. Венгринович, Бажадук, Орловський, о. Константинович.

УКРАЇНСЬКА ВЕСНА.

(поезія в прозі)

Злегка позиваючи будиться світанок. Поволі, непомітно линає кобальтовий жуван неба, що незбагнутим шатром розинялось над сонною землею. Зорі визбувають сяючого блеску, бліднуть, пропадають в безконечній далі.

Землю закутану в сірій серпанок мряки, поздоровляє з новим днем — ранок. На сгідній частині небосклону злегка рожевіє заграва, далі дужчає і запалюється червоною полумінню великої пожежі. Знімається блідий серпанок, уноситься угору й розпливається неспостережено в просторі. На травах роса, мов розсипані перли. На сході всіхається крайчиком жевріюче сонце. Його заблукані промінні золотять відрізок білої хмари, що їй незамітно посуває по безкрайому небі примхуватий легіт. Надибують розсипану на травах росу й білі перли заміняють в рубінові корали. На сході блідне червона заграва, на хвилю жовкне з пересердя. Блискуче сонце вирінає ізза обрїю, неначе чарівна німфа з лязурових морських хвиль, обнімає землю тисячу золотистих рамен, цілує ніжно цілунками мільонів промінів. Земля горнеться до сонця неначе голодна дитина до материних грудей. Розсіянні роси виблискують сріблом; здається кожия капля замінилася якоюсь чарівною

силою в маленьке сонце. І сяють мільони цих ясних сонць.

Чарівний, весняний ранок. Природа збуудлася з зимового сну до нового життя. Деревя вдяглися в нові, шовкові шати, замайлися у свіжу зелень, завітчались квітами й пишуться своєю здавня чевидною красою, мов дівчина в дні свого весілля та шепочуть на вітрі, якусь чарівну, незбагнуту казку-мову. Сади — скупалися в молоці, пристроїлися білим квіттям, перетикали зеленню кучеряве віття. На сірих, пухких скибах ріллі зявився працювитий ратай, а над його похиленою головою заспівав жайворонок. На зеленому лузі повагом ступав довгоногий бузюк. У воздуху переливається пісня розрадованих пташин.

Ціла природа осяяна золотими проміннями життєдайного сонця, повна пташиного щибетання така приманчива, така захоплююча своєю красою, своєю непорочною свіжістю, очам любо, душа радіє, наповняється щастям. Людина відживає в парі з природою. Окрилюється думка, кріпшають мязи, сталяться завзяття.

Вона, українська весна. Здається, в жадному слові не закуго стільки чару, стільки краси, що в тому одному. —

Весна.

Привіт для „Нашого Лемка“.

На світлинці бачимо нашу найменшу співробітницю Ганусю Тупяківну, що з вдячності за переслані книжечки переслала нам wraz з Степаном Вархоляком ширі по здоровлення з наших зелених Карпат.

3 культурно-освітнього життя. (Критичні завваги).

Кожне українське Товариство на Лемківщині влаштувало продовж зими кілька разів у тиждень проби, спільне читання, дискусійні вечори, відчити, тощо.

Але з приходом літа поволи починаємо відзвичаюватись від частіших сходин у читальні „Просвіти“, Кружку „Сільського Господаря“, кооперативи, вимаваючися браком часу, переважною по праці, короткими вечорами...

Правда, трудно вимагати, щоби кілька разів тижнево пересиджувати деколи — геть поза північ на спільному читанню.

Однак не можна відкладати в нескінченність засідання Управи Товариства, щоб обговорити плян праці наперед.

Таксамо не слід байдужити, або переривати чергових недільних рефератів.

Також деколи лише частина визначених аматорів приходять на пробу, так, що дуже часто треба стягати „помучених“ силоміць з ліжок і доставляти на місце, до читальні...

Так робити молодь не сміє! Молодь обох полів повинна бути зразком і приміром гідним до наслідування; відхилень тут робити не вільно!

Мусимо знайти час на все; перетомились фізичною працею в полі, не пошкодить вечором присвятити бодай годинки, дві умовій праці.

Навпаки, ці вечірні хвилини культурної праці покріплять наш ум і загартують тіло до фізичної праці на слідуєчий день!

Тож кличемо всіх: Киньмо літню байдужність, берімся з запалом до праці для майбутнього добра українського народу!

Ст. Вархоляк.

НАШІ БРАТИ НА ЗАХОДІ ВШАНУВАЛИ ШЕВЧЕНКА.

Дня 1. VI. ц. р. у Злоцькім, заходом Комітету молодіжи і старших під проводом п. Петра Трускавецького відсвятковано урочисто 75-літню річницю смерті Т. Шевченка.

У гарно прибраній зеленню столдолі Полікарпа Милянчица зібрані вислухали реферату про життя і творчість Тараса Шевченка. Віддеклямовано „Розрита Могила“, „Мені тринацятий минав“ і „Поклін Тобі Тарасе“. Мішаний хор відспівав назначені у програмі пісні. Свято закінчено відспіванням національного гимну. На свято окрім злотчан, прийшли щавничане, ястрабчане, миличане і лелюхівчане. — Булоб приязних ще більше, але не всі люди знали про це свято. — Комітет не мав часу повідомити як слід сусідних сіл, бо зізволнення отримав щойно 30. 5. вечором. — Треба додати, що це перше зізволнення для Українців у Злоцькім від п'ятьох років.

Лемко.

ОСНОВУЙТЕ ДИТЯЧІ САДКИ!

ВИСТЕРІГАЙТЕСЯ ПРОЙДИСВІТІВ.

Пишуть нам з Лабівщини, що деякі наші господарі в селі Лосе беруть до ріжних робіт при поправках хати, долівки, печі, або коминів дурисвітів з Навошової. Ці напрямачі дуже часто обдурюють нашого селянина, кажуть собі за роботу солено платити та вкінці висмівають ще господарів — мовляв — глупі русін, бо сам не умі зробити собі підлогу.

Всі знаємо, що в кожному селі є свої мулярі, або майстри будівничі, тому їх треба кликати до праці, а не ріжних мантій, що хоч дати йому хліба, то він за пазухою камінь тримає та лише жде, щоби ним вдарити.

Не забуваймо, що наші батьки все жили в згоді між собою, взаїмно себе піддержували, помагали собі та тільки це було сильним заборолом проти чужої сіти. П. Г. С.

Відновлюйте передплату — Брати в Америці й Канаді поширюйте наш часопис і шліть датки на пресові потреби „Нашому Лемкові“.

Хто нам рідний?

Всім нам рідна наша
Мати Україна;
Це на світі найдорожча
Чудова країна!

Здавня кровю зрошена,
У кайдани закута;
Вона нераз, зазнала лиха
Від чужого кнута!..

Тут татарва ще гуляла
По Русі-Україні,
І лишила край наш милий
Розбитий, у руїні!..

Лютий ворог в її землях
Кровю умивався;
Козак вільний у татарській
Неволі карався!

Як же-ж Тебе Україно
Щиро не любити? —
Коли в Твоїх меж просторах
Найлюбіше жити!

Гануся Тупяківна.

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Львів, ул. Зіморевича ч. 20/22.

поручає мила власного виробу до прання й миття з запахом, мило тоалетове (тройкий формат), мило до гоління; нитки з власній навивальні. — Занимається експортом: яєць, беконів, фасолі загранично. Має на складі: штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя. — Всі українські Кооперативи на Лемківщині робить замовлення діляти в „Центросоюзі“, Львів, Зіморевича ч. 20/22.

Генерали без війська.

ЯК КРИНИЧАКИ ІЗДИЛИ ДО ЯСТРЯБИКА.

Пани з Лем-Союзу тратять уже щораз більше ґрунт під ногами і довіря у Лемків. Доказом того, що в Криниці викинено їх з коопера- тиви. Не маючи що робити в Кри- ниці панки вибираються тепер на село людей дурити.

Таке робили і сяницькі „ребята“, як прогайнували народне майно „Бескид“, а тепер допомагають докін- чувати народне надбане в „Народ- нім Домі“ у Львові.

Тому дня 7. 6. вибралися вони до сусіднього села Ястрибика, за- кладати читальню ім. М. Качков- ського.

До цієї паради приготувались довший час. — Батюшка Бартко, теперішній завідагель православя в Злоцькім з проповідницькім відчитав вірним, що буде отворення чит. ім. Качковського. — У Криниці збира- вся штаб. У неділю дня 7. 6. мешкан- ці Ястрибика мали гарне видовище. Бачили генералів без війська. — Приїхали господинове — Троханов- ский, Дуркот, Новіцкий, Громосяк війг Криницької волости, Миланик війт мушинської волости, якісь па- ні, а між ними пані „вуйціна“ — писарі громадські, лавники, а між ними і „красавець“ з Криниці, пан на сміття.

Одні їхали повозками, другі зви- чайними фірами, а треті йшли піш- ки. Це все їхало та йшло зі сходу до села, знову-ж зі заходу на по- міч штабови йшли на підмогу різ- ні наганячі. Найбільше було Міля- ничів зі Щавника — (здається за- нюхали ковбасу!), бо то ніби фамі- лія війта.

У всіх настрій бадьорий, тим більше, що бачили, як Слота Іван цілу фіру бохонців привіз, а до то- го ще й мішанини, — звичайно як для панів...

Горішній вітер заніс запах ков- баси аж на цвинтар під ніс о. Барт- кові, котрий як це занюхав, то так поспішав, що заки одна жінка від- мовила псалми (Помилуй мя Бо- же) то він аж 5 (пять) панахид відспівав. Боявся сердега, щоб ха- патня без його не відбулась.

Цілий той штаб з війтом у про- воді зайхав до Гриця Тиліщака, що колись був лісничим, а тепер став- ся „нічим“.

Всі бадьорі, усі веселі, чекають коли то ястрибчани зачнуть сходи- тись. — Для принади циганська му- зика виграєває шосили. Деякі нага- нячі ходили з пугариком (келішком, чаркою) у руці, а пляшкою у кише- ні, поміж молодь і запрошували до середини. Дійсно кількох цікавих

увійшло до хати і хотіло послухати промов тих панів. Та коли почули, що накидуються на Українців, коли почули, що „краще читати книжку польську, як українську“, що добре було б їхати на Сибір, а „грезвость“ пропагується чаркою, тоді й тих кількох цікавих вийшло з хати.

Вожаки спостереглись, що у ха- ті самі чужі, а Ястрибчан нема. — Бідолахи вийшли з хати і стали просити тих, що оглядали „пара- ду“, щоб увійшли і дались вписа- ти. Не допомогло і те, що сам війт людей просив. Але Ястрибчан не зловити вже на московську вудку. Як кажуть, то найшли аж шістьох (6) членів з Ястрибика.

Сумно вертав штаб з Ястриби- ка. Покинув і ковбасу і питльова- ний хліб, а вертав ще за видна зі села.

Ястрибчани своєю відсутністю показали, що они уже зрозуміли що чит. Качковського не веде до до- бра і до відродження.

Слава Ястрибській молоді, що не далась заманити москвофільсько- большевицьким наймитам.

Як тим панам так дуже подоба- ється московський рай, най їдуть, ніхто їх не тримає, на Соловках ще багато вільних посад! Лемківщина без таких опікунів жити буде; ні- кому й не спитється жалувати за мо- сковськими дурманами, що цілу свою роботу обмежували до чарки та ковбаси.

Лемко.

Музейна праця у Сяноці.

З приводу Загальних Зборів музейного Т-ва „Лемківщина“ в Сяноці.

П'яті з черги Загальні Збори му- зейного Товариства „ЛЕМКІВЩИ- НА“ в Сяноці, основного на по- чатку 1931 року, відбулися дня 5-го травня ц. р. в домівці музею.

Зі звіту Голови музею арт. мал. Льва Геца довідуємося, що праця у звітному році мимо рижних пе- репон була досить оживлена.

Досліджено дальше 10 сіл, у цім замчище у Мимоні біля Риманова, де найдено черепки з посудин, стрі- лу та цвяхи, які походять мабуть, ще з 13 ст., разом отже дослідже- но досі 77 сіл, та придбано нових експонатів 1261, у цім 290 дупліка- тів. Книгозбірня збільшилася о 86 чисел, тепер є 497, різні о 61 тепер є 241, збір ікон о 20, тепер є 138, збір документів УНР о 125 — тепер є 232, архів різних документів о 346 — тепер є 2178, у відділі нумі- сматики є 400 чисел, відділ медалів о 4 числа, тепер є 39. — Повище відділи зінвентаризовані та мають гарно упорядковані книги. Крім це- го у відділі писанок є 140 чисел, у відділі вишивок прибуло 84 ч., у- країнських банкнотів 18 чисел, світ- лни прибуло 167 чисел та різних карток 50 чисел. — Дуплікатів при- було з відділу українських банкно- тів 90 чисел, тепер є 190, з відділу нумісматики 200 чисел, тепер є 1000, та банкнотів різних держав 1000. — Всіх експонатів є 6.521, з цього дуплікатів 2.190.

Така велика скількість експона- тів приміщена в одній лише салі. Брак просторої, щонайменше 3-ком- натної домівки на таку скількість експонатів — не дає Виділові спро- мого показати відвідувачам всіх експонатів. Музей міститься дальше

у парохіяльнім домі, в комнаті, яку місцевий парох о. кан. О. Констан- тиневич відступив безкорисно для музею. Крім цього має музей і му- зейну обстановку, як 3-бібліотечні шафи, 2-габлотки, і др. Відвідува- чів у звітному році було 230 осіб.

Заходом Т-ва видруковано пер- ший випуск Лемківщини п. н. „І- сторія культурного руху на Лемків- щині“ — праці письменника і зна- тока Лемківщини Д-ра Франца Ко- ковського. Виділ музею, на одному зі своїх 7-ми засідань іменував сво- го основника Д-ра Ф. Коковського почесним членом Т-ва за його не- встипу працю біля світлого роз- вою музею, а це з тої нагоди, що покинув він Лемківщину. Каса ви- казує у приходах 289 зол. 83 сот., а у розходах 229 зм. 30 сот., а готівка в касі квоту 60 зол. 53 сот. Голов- ний дохід — це членські вкладки та різні пожертви, а видатки — це кошти поїздок.

По уділенні уступаючому Виді- лові абсолюторії — вибрано новий Виділ, на чолі з арт. малярем Львом Гецом, як Головою Товариства.

У дискусії порушувано справи приєднання нових членів, поясню- вано, що належить збирати до му- зею та обговорювано справу до- мівки.

Українське громадянство на Лем- ківщині, признаючи вагу і значіння праці музею, як одинокої музейної станиці на Лемківщині — повинно дальше піти назустріч розвиткові Товариства та складати всі старин- ні цінності до музею.

За таку культурну працю нале- житься попередньому Виділові Му- зею признання.

Горами і долами українських земель. ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕННЯ.

В дні 31. травня ц. р. пополудні посвячено в селі Коростенці-Красна угольний камінь під будову великого Українського Народного Дому (20×14 метрів) при співучасті Впр. о. совітника О. Прислопського, пароха в Красній, о. декана І. Клюфаса, пароха в Бонарівці та о. пароха з Чорнорік, що виголосив гарну промову про значіння культурно-освітньої праці для добра нашої Церкви й нашого українського народу. Місцевий хор, під проводом о. М. Гайдука відспівав пісню „Ми хочем Бога“, „Боже великий, єдиний“, як також світську „Ой засіяло сонце“, та на закінчення — на загальне бажання, як подяку відспівано „многолітствіє“ всім фундаторам, працівникам і присутнім. Др. Юліян Налісник, меценас з Дуклі, враз з дружиною звеличав своєю присутністю цей день та як делегати сусідніх сіл були з Бонарівки громадяни Василь Качмарський, Кость Завійський і п. Ярослава Клюфач.

Свідомим громадянам, що започаткували таке величаве діло, бажаємо витривалості і згоди при викінченню нового осідку української культури на Лемківщині.

Концерт у честь Тараса Шевченка й Свободи в Бонарівці уладила читальня „Просвіта“ в дні 21. травня ц. р. з великим моральним і матеріальним успіхом. На вступі читальняний хор відспівав „Заповіт“ Тараса Шевченка, відтак інспектор Ревізійного Союзу Українських Кооператив, громадянин А. Гаврилко виголосив дуже гарну та будуючу промову. Потім мішаний хор від-

співав слідуєчі пісні: „Ой пряду, пряду“, „Ой сяду я в понеділок“, „Ой умер старий батько“, мужеський хор: „Шурокий Луг“, „Чом тужиш, плачеш“, „Засіяло сонце золоте“; мішаний хор: „Ой гри шляхи широкі“, „Сонце заходить“ та „Птичий спів“. Гарно випали також між окремими точками хорів деклямації з творів Шевченка. На закінчення відспівано „Боже великий“. Хором проводив Кость Лиско, що виказав велике вміння, при чому всі хористи виступали в народніх строях. Дохід призначено на культурні потреби читальні.

Знову в дні 31. травня ц. р. **Аматорський Гурток при Кружку „Сільський Господар“** у Вороблику відвідав читальню „Просвіта“ в Бонарівці та відіграв під умілим проводом Степана Вархоляка з Вороблика „Турецьких Старосів“ і „Сем не кради“. Дуже добре відіграв свою роллю старий Клим.

Зібрані на виставі мали нагоду вислухати три гарні деклямації віршів про Україну, що їх віддеклямувала наша співробітниця Гануся з Вороблика при загальному подиві та численних оплесках. Два свої віршики виголосила сама Гануся, а третій її молода товаришка.

Такі поїздки треба уряджувати у всі села на Лемківщині, зокрема там, де не було ще української вистави, щоб у цей спосіб заохочувати всю українську молодь до освітньої праці. І то без огляду — чи буде матеріальна користь, бо гріш є й немає — а здорове національне започатковане діло сторицею виплатиться у народі.

Дещо про лемківське село Лелюхів.

Село Лелюхів лежить при чехословацькому кордоні, в новосанцівському повіті.

Колись село було несвідоме, люди тяжко тут працювали на хліб насущий. Часописи і книжки читали тільки деякі одиниці, а прочі йшли слідами своїх дідів та прадідів, та нічо не читали.

Тепер завдяки добрим провідникам, так зпоміж інтелігенції, як і селян, село приходить до шораз більшої свідомості! Вправді читальні „Просвіти“ тут немає, бо староство у Новім Санчі не хоче дати позволення, але зате не бракує тут українського друкованого слова. Донедавна всі люди звали себе Русачками, але тепер що стару на-

зву затрачують, а сміло кожний називає себе Українцем.

Се одно з лемківських сіл, яке твердо боронить свою гр.кат. віру й своїх українських священників. Нема тут т. зв. батюшки і часовні, як по других лемківських селах, бо люди не допустили до того, щоби в так малім селі були аж дві релігії.

Назагал село бідне і мале, бо заледви числить 80 чисел. З причини лихого матеріального положення багато людей ще перед війною емігрувало до Америки за заробітком.

На одне люди дуже обурені, а саме, що від часу, коли повстала Апостольська Адміністрація на Лемківщині, перенесено їм за старан-

Деревляна церква в Морохівській Завалці, збудована в 1870 р. — повіт Сянік.

ням бузшого дяка Василя Пірога двох українських священників, що причинилися немало до освідомлення села. Мимо старань і гарячих прохань цілого села, крім Василя Пірога, о. І. Полянський не узгляднив домагання цілого села, але послухав безбожника Василя Пірога. Василь Пірог прибув до Лелюхова з Поворозника і тут оженився. По смерті дяка Якова Пиди, прийнято його за дяка та що службу сповняв він понад 10 літ. Вкінці задумав він завести в селі православ'я, але люди не допустили і боролися з його думкою через довший час. З причини того і багатьох інших релігійних справ, скинено його з дяківської служби і він від того часу перестав зовсім ходити до церкви. Щоби знову стати дяком, старався, щоб Апостольський Адміністратор переніс священника о. Йосифа Хиліяка, бо вірив, що як прийде другий, то дальше буде дякувати. Одначе не сталося так, як він хотів. Коли прийшов другий священник о. Маріян Швед, рівнож не прийняв його за дяка і за те знову о. Іван Полянський переносить о. Маріяна Шведа, що недавно тут прибув, в інше село.

Аж ганьба, що цей „самозванець“ своїм „розпорядками“ народив замішання по лемківських селах. Але й на такого прийде своя черга, нічо не вічне. **Лелюхівель.**

Поширюйте наш часопис і присилайте дописи!

Лемки — наші брати протирають очі...

Бурхливі наради „Русскої Селянської Організації“ в Устю Руським коло Горлиць.

В Устю Руським відбувся в неділю 14. червня ц. р. зїзд Р. С. О. горлицької округи. Хід нарад дуже знаменний. Приїхав також Др. Сьокало з Горлиць; як відпоручник „Лемко-Союзу“, але настрої лемків проти його особи і політики був так крайно ворожий, що він сейчас завернув до Горлиць.

Лемки протирають очі!

На нараді пристрасно п'ятували те все, що водиться скрізь по Лемківщині за почином панів Гнатишаків, Трохановських, Сьокалів і других музикантів.

Здоровий осудок лемківського села добився голосу...

Селянин з Квятоні в довшій промові гремів на адресу „Лемко-Союзу“:

„Ви нас відірвали — а де нас провадите! Ви позабирали нам учителів, бо були Українці — а що тепер?! Они, хоц були Українці — але наші люде, руснаки. І егомосців для нас вчите, де?!“

Другі промовці — селяни в подібний спосіб п'ятували „лемківський буквар“, газетку „Лемко“ („така шмата! таке оне!“) — та інші „блага“ — при загальнім, однозгіднім признанню зборів.

Відгомін тої наради чути широко по околичніх селах. Стрічається гурти лемків, поважніших газдів, що розважують, міркують подробиці недільної дискусії:

— „реку, правда!“

— Гей, гей!

— Де вони задумали нас повести?!

Слід зазначити, що Р. С. О. вже давніше домагалася від „Лемко-Союзу“ чогось позитивного, якоїсь акції корисної для селянства, а не „політики“, страхів українських й грушок на вербі.

Правда — Трохановський дістав посаду, Ропіцький також, Ядловський зістав війтом, потім ще там якась посада, але лемківське село нічо.

А оно бідне, занедбане — аж страх. Передовсім в Горличчині. Релігійно посварене, розбите (і дальше розбиване), нашіпковане жидами, задовжене по вуха — йому потрібно помочі.

І Лемко-Союз „помагав“:

перенесено учительство кудись... (ціла біда від Українців!). Створено Ап. Адміністрацію (бо знова Українці в церкві). Потім „Буквар“ Трохановського, газетка „Лемко“. — Все для нашого Лемка. Аж так багато?!!!

Вже на останніх Заг. Зборах „Р. С. О.“ у Львові, делегат з Лемківщини остерігав: „Ви, панове, лем сваритеся, а нас хлопів біда дусить, чи він руснак, чи Українець — однако“.

Потім, в грудні м. р. відбувся Зїзд „Лемко-Союзу“ в Горлицях, при участі о. Полянського, Гнатишака, Трохановського, Сьокали. Там селяни опрокинули „учительську дійсність“ в найновіших часах, впало кілька сліз жалю за ними, що вже були під Вадовицями, Кельцями. Пан Гнатишак крутився, розкладав руками — бо ливав гіркі пігули. Врешті селяни поставили домагання поперти акцію еміграції на Сибір, яку пропагує Дуркот (своєж Трохановського!); а коли „головачі“ „Л. Союзу“ відмовилися — всі селяни демонстраційно зажадали звороту уділів і салю зборів покинули (крім одного з Лося і Климківки).

Фантастичні пляни Дуркота смішні, неповажні, дитинні. Але популярність їх між лемками наглядно вказує, що тепер Лемко потребує якоїсь Америки, він пішов би край світа, бо він дуситься в хижі, бо в нього крайня біда, як ніколи давніше; Лемко потребує опіки і праці над собою — через раціоналізацію цілої господарки, впливом до ремесла, торгівлі, купецтва, віджидовлення лемківського села — взагалі чогось позитивного, а не „буйди“, страхів про Українців, чи хрестів „русскої культури“.

Але Трохановський кінчив свою віллю в Криниці, а Сьокало свою чиншову каменіцу в Горлицях. Не було часу. Думали, що Лемко „почціви“, слухає „господинів“ і читає „Лемка“.

І тому з Устю Руського Др. Сьокало мусів дати ногам знати. Його слідом підути всі, що нищать лемківське село, бо лише правдою можна вести народ!!!

П. Жебис.

Оба пішли.

Радісний, усміхнений — мов весняне сонце, жвавий — наче вивірка прибіг Грицько до хати й зараз від порога крикнув:

— Мамо й я піду!

— Що каже? Куди підеш? — запігала мати Олена й бистро глянула Грицькові в очі.

— На війну! — зазвучала тверда й рішуча відповідь з Грицькових уст, а очі засіяли чарівним, повним енергії блеском.

— Де-де?! — тривожним голосом крикнула мати і з остовпіння випустила з рук ніж, яким теребила бульбу.

Грицько приступив ближче, втягнув повні груди воздуха та швидко, запальчиво зачав говорити:

— На війну йду мамо! Тай не тільки я сам, а з цілого села збираються хлопці. Вони вже йдуть. Там Максимів Степан, Кирилин Федько, Михайло Зазуляк, Андрій Шестаченко, Микола Пилипчук і всі, всі, всі... Багато їх. Добровільно й охотно всі йдуть, бо підемо боротися, за своє рідне... за волю.

— За волю... дивним, протяжним голосом відозвалася Олена та вмить втихла. Обое стояли тихо.

За хвилину мати розсіяно заговорила: — Та нехай там ніші йдуть. Але ти... та де тобі до війни. Ти ще молодий, тобі щойно вісімнадцятий рік. От ліпше сиди собі спокійно в хаті та кий навіть думати про це, щоб ти пішов на війну.

Зрештою, людеї всиди повно, то нехай вони воюють, нехай здобувають волю, а ти один і так багато не поможеш; без тебе обійдуться.

— Ні, мамо ні! — розгарячився Грицько. Я мушу йти. Сидити в хаті в той час, коли інші рвуть віковичі пута, скидають ярмо неволі — це ганьба і злочин. Тай не молодий вже я. О ні! Я чую силу в руках, в грудях дух завзяття й бажання волі. Ви подумайте, що тоді було б, якщо один скаже: я не піду, бо я ще замолодий, — нехай старші йдуть. Старший, знов інший викрут знайшов би, як ось: я не піду, бо вже старий, чимало молодих — то хай вони підути. На викрути, тепер не може бути місця, бо час такий, що кожна одиниця придасться. Мене ніщо не здержить; я вже йду. Там на вулиці вже мене гурт молодців. Я лише на хвилину забіг, щоб попрощатися. Прощайте...

— Та чекай! Хоч батька покличу! — перебила мати і чим скорше з хати вибігла.

— Старий! Гей старий! Іване ходи сюди! — лунав її голос по подвір'ю.

Зі стодоли викилилася кремезна постать її чоловіка — Івана.

— Га, що там? — відізвався.

— Ходи, тут, але скоро!

За хвилину, вже всі були в хаті.

Олена показуючи на Грицька, швидко говорила до Івана:

— Чуєш, Грицько йде на війну. Каже: за волю піде боротися. Зі села багато хлопців іде, і він зараз в цій хвилі хоче йти. Ти, що на це?

— Як? Грицько іде?... — Ага!

Ну гаразд! Я не буду його зупиняти; хай його Бо провадить. — Або... — зачав щось Іван і раптом урвав.

Тий вагання пробігла по його обличчю. Мовчки роздумував про щось. Але це тривало, лише коротку хвилину, а відтак Іван підняв в гору чоло, поступив вперед — крок за два, ніжно поклав

Просьмо всіх, що одержали „Ілюстровану історію Лемківщини“ та „Українське Весілля на Лемківщині“ вислати належитість розрахунковими переказами ч. 141., та одночасно подбати, щоб у кожній хаті на Лемківщині находилася ця освідмляюча книжка.

свою руку на рамя Олени та ласкаво, але вперто заговорив:

— Ти може думаєш собі, що я зістануся тут? Пощо? Щоби люди сказали: синна вирядив, а сам зістав вилігуватися на печі. Не буде того! Я рівнож іду з Грицьком. Може й я там на щось придумаю. Нехай знає Рідна Земля, що тут в далеких Карпатах, живе такий Іван Луценко, що хоч старість і недоля зігнули йому спину, то не охолодили його серця, яке гарячою любов'ю бється до Неї. Нехай знає Рідна Земля, що має ще вірних синів, які готові за Нею свої голови зложити в бою з москалями. Блискучі сльози — як перли покотилися з очей Олени.

— Ти підеш... Оба підете, — а хто буде управляти нивку, хто господарку догляне?... — голосила.

— Ой нерозумна ще ти. Невже-ж не знаєш, що землю треба не тільки оброблювати — але й боронити її. І не тільки потом треба її скроплювати, але у важкій хвилині — не вагаючись — треба й кров за неї проллати. Тихо Олено! Годи в хаті сидіти безжурно, коли золотим степом, розлогими рівнинами та рідзимі-блакитними горами котиться гомін волі. Чуєш? Он там на вулиці гомонить бадьора пісня. Це вони вже йдуть. І для нас найвища пора. — Бувай здорова Олено — — — і Ви мамо працюйте! Швидко попрацювалися і вийшли з хати.

Вулицею ішов співлючи гурт молоді. На небосклоні сонце довкруги кидало золоті лучі, а вони ці лучі гралися-пестили синьо-жовтим прапорцем, що лопотав над головами добровольців. Гриць і Іван пристали до гурту. Кілька разів, кивнули ще головами на прощання. Вже були просто Юркової хати, як кинули останній погляд на матір — Олену, на рідну хату та пішли...

Лише пісня завзята, нестримна, гомоніла між їхніми рядами, кружляла понад голови, стелилася вулицею, вдиралася до хат і будила незрячих братів. Вона струшувала памороку з їх очей і рвала-кликала:

...„Кому обридли кайдани —
Нехай зараз іде з нами.
Гей!...“

П. Попередній.

НОГИ У ЧОБОТЯХ ЗАВИВАЄ.

Стринув кацап Українця
Та його питає:
— Чи не знате господи,
Де мешкає Гарасим,
Що „Лемека“ читає?
— Ди немудрий кацапе —
Українець відказав —
— Гарасим „Лемека“ не читає,
Лише ним ноги у чоботях завиває.
А Марина, його жена мила
Молоко ним накриває,
Щоб борони Боже —
Муха до молока не впала.

Іван Нещасний.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Лука Копка, Америка: передплату одержали. Гарзд.

Вп. Іван Урбан, Америка: прийшла належність за всіх наших передплатників в Ватервілед. Щиро здоровимо.

Вп. Іван Шафран: Про садки вже було, присилайте з господарської ділянки, піде. Привіт.

Вп. Іван Гоць з Снітниці: одержав передплату по кінець 1936 р. від А. Малиняка, ст. богосл. в Перемишлі. Привіт.

НОВІ КНИЖКИ.

Іван Бугера: УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ. Бібліотека Лемківщини. Львів 1936. Накладом Видавництва „На Сторожі“.

Видавництво „На Сторожі“ випустило по „Ілюстрованій Історії Лемківщини“ другу дуже важку книжку як ч. 2. Бібліотеки Лемківщини, це книжка під поданням на початку наголовком. Кажу, дуже важку, бо така книжка саме тепер дуже потрібна. Старі пісні, старі звичаї тепер забуваються, а на їх місце заводять нові, чужі й то те з чужого, що там є гіршого. Так воно є й із найважливішими в житті селянина звичаями. І ці старинні весільні звичаї заступає тепер усе більше й більше, а на їх місце вводять міські та чужі звичаї, нераз навіть шкідливі. І так навіть на Лемківщині, що з усіх українських племен може найтвердше придержується старини. Книжка Івана Бугери написана приступно й цікаво, стане в великій пригоді передусім лемківській молоді, що вже багато, багато старинних звичаїв не знає. З цієї книжечки й научиться молодь давніх весільних пісень, звичаїв, весільних промов і пізнає красу цих звичаїв. Очевидна річ, що пізнавши їх, зрозуміє також і що злого є в цих звичаях, ось як приміром ця спадщина ще по панщині: палюнка. Як виходить із опису на Лемківщині вона на весіллі на почесному місці. А її конче треба закинути і при зальотах і при самому весіллі. Колись за панщини дідич накидав її насилу, то люди пили, а тепер нема силування, то не треба палюнки ні на весіллях ні при інших нагодах, бо палюнка шкодить і на кишеню, а ще більше на здоров'я.

Важна ця книжка ще й тим, що з неї виразно пізнати, що весільні звичаї такі самі як скрізь має їх український нарід, а відмінні від московських і польських.

А. Лотоцький.

—О—

Всі письма й листи адресуйте:
„Наш Лемко“ Львів, Зіморевича 3.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки ДЕНДРА

фабрика

у Львові

вул.

Потоцького

ч. 58 а.

Передплатуйте та поручайте всім знайомим, що мають дітей

„СВІТ ДИТИНИ“

Ілюстрований журнал, який виходить щомісяця в об'ємі 2 аркушів друку, книжкового формату, під редакцією Михайла Таранька.

Цілолітня передплата в краю 5 зл.

Для Америки і Канади 1 дол. річно.

Звертаємо увагу всім нашим Братам в Америці, щоб прислали кожноразно збірки на дитячі бібліотеки для Лемківщини.

Адреса: „СВІТ ДИТИНИ“,

Львів, вул. Зіморевича 3.

ГОСПОДАРСЬКІ ПРИГАДКИ.

Пильнувати порядку в господарстві.

Щоби обірки не вивітрував, в оборах, треба цілу поверхню прикривати що тижня городовою землею. Покропити перед тим розрідженим вапном; винищується яєчка мух, які хмарами виводяться й вигрівають на гноях.

Хто не має долівки в стодолі, боїску, хай вирівняє землю, втолочить, — відтак помалює розрідженим водою коров'ячим відпадом. Земля долівки засохне, та не буде здиратися, рапавіти.

В городах винищувати земледухів-медведиків. Вибрати різці на одні „штих“ лопати коло грядок-загонів. Земледух жире ночами, підідає корінця городини, а також молодих овочевих деревця. Рано забивати!

Уважати при збиранні грибів. Хто не визнається на грибах, краще хай не ходить до ліса й не носить псюрок.

Ладити на зиму соки з борівків, сушити лісні ягоди. Сушені борівки помагають на недомагання, нестравність, шлункові недуги й кишок.

Збирати цвіт дикого бозу. Аптеки платять за 10 дк. сушеного цвіту на сонці 1 зол.

ПОСМІЙМОСЯ ДАКУС.

В податковім уряді.

— Я хочу заплатити тут свій податок.
— Будь ласка, сідайте, ласкавий пане. Ви цього року перший...

— Перший, що свій податок платить?
— Ні, але перший, що його „хоче“ платити.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“, здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробів Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНОЇ ПРОМИСЛ“ Львів XV., вул. Церковна 2.